

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Politična organizacija.

Trst, 8. novembra 1913.

Človek, ki se nahaja v nesreči, neprestano ječi in toži. Takih, ki bi bolečine mirno prenašali, je bore malo. Ne smemo pa pozabiti na raznovrstnost ljudi. Nekateri nesrečnejši samo tožijo in tožijo, a pomagati si ne znajo, niti nočejo; zopet drugi pa se trudijo in se poslužujejo vseh mogočih sredstev, samo da bi se rešili iz mučnega trpljenja. Kar velja za posameznika, to velja tudi za celoto.

Tudi tržaški Slovenci se vedno pritožujemo. Sicer se nam pri razne- rah, v kakršnih se nahajamo, pri naj- boljši volji ni mogoče izogniti pri- tožbam. Toda mi pozabljamo pri tem na glavno stvar — na izhod iz teh razmer. Vedno tičimo v nesreči, a pomagati si ne znamo.

Ce se nam slabo godi, potem je naša sveta dolžnost, da nekoliko premišljujemo. Najpoprej moramo biti na jasnem, zakaj je tako? In is- kati, neprestano moramo iskati tista pota, ki nas lahko dovedejo do bolj- šega življenja.

Glavni vzrok tega položaja tiči pač v politični neizobrazbi našega ljudstva. Če ljudstvo ni politično iz- obraženo, ne pozna svojih pravic in zato se tudi ne postavi z vso odloč- nostjo v boj proti tlačiteljem.

Vsled tega vidimo, da pri nas v Trstu v resnici ni onih uspehov, ki bi jih želeli. Gremo sicer naprej, to- da vse prepočasno je to v primeri z gonjo, ki jo povzročajo proti nam Ita- lijani — in v zadnjem času tudi Nemci.

Dolžnost političnega društva »Edinost« bi bila, da bi se v tem oziru nekoliko potrudilo. Ne vemo, kaj to pomeni, da se ne zgane.

Vse drugačno življenje se nam obeta na Goriškem. Zadnja »Soča« piše med drugim:

»In to politično društvo (Sloven- sko politično društvo v Gorici) si je postavilo za nalogo: razširati politi- čno izobrazbo med slovenskim lju- dstvom. To je prva točka § 2 pravil omenjenega društva. To pa je tudi najpotrebnejše: politična izobrazba. Dandanašnji ima vsakdo, ki je star 24 let, volilno pravico. Na ta način sme govoriti in odločevati o usodi države, o smeri državne politike, o državni upravi; glas vsakega 24let- nega človeka pada dandanašnji na tehtnico, kjer se odločuje o vseh mogo- čih vprašanjih. Zato pa je dolž- nost vsake resne politične stranke,

ki hoče ljudstvu dobro, da svoje pri- staje politično izšola.«

Politično društvo »Edinost« ima par desetih članov, pa še ti ne dobe v tem društvu potrebne politične izo- brazbe. Kaj še le masa! Potem ni čuda, da je v Trstu tako malo narod- nih buditeljev in da je narodno živ- ljenje na vrhuncu samo hipno, mar- več samo tiste dneve, ko se vrše vo- litve. Toda to je šlo do danes, od za- naprej bo moralo biti drugače, zakaj če smeri našega delovanja ne bomo reformirali, nas bodo nasprotniki potisnili daleč nazaj. Z delom pa bo vsekakor treba pričeti že sedaj. Nam se zdi, da politična organizaci- ja, ki prevzame nalogo zastopstva interesov tržaškega Slovenstva, ni namenjena samo par možem, temveč vsemu slovenskemu ljudstvu v Tr- stu. Torej nekoliko več demokratiz- ma in pravega dela v smislu politič- ne šole in takoj bo opaziti večji na- predek! V nasprotjem slučaju bomo hiral. Gospodom priporočamo, da si dobro zapomnijo gori navedene be- sede: **Dolžnost vsake resne politične stranke, ki hoče ljudstvu dobro, je, da svoje pristaje politično izšola.**

Na delo — med ljudstvo!
To velja za vse naše pokrajine!

Iz Tomaja na Krasu.

Dovolite malo prostora v Vašem cenjenem listu. Čitalo se je že veli- ko iz Tomaja o g. kapelanu in »Jo- hanci«, kaj takega pa vendar se še ni čitalo. Zadnjič so se oglašili naši vrli mladeniči, sedaj pa prinašamo mé krasne cvetke.

Iz avdijence.

Nekega dne prideta dve dekleti v avdijenco k gospodu kapelanu; av- dijenca se je vršila pri zaprtih vr- tih, trajala je dolgo časa. Ko je bila avdijenca končana, gresli dekleti s pozdravom proč. Kuharica kaplano- va pa vsa razkačena je imenitno ka- plana obdelovala s psovki ter mu je rekla: »Kaj imajo dekleta tukaj opraviti?« Tak dirindaj sta nadalje imela... Zdaj vidimo, da ima kuha- rica neko oblast do kaplana, če ji je kaj obljubil, ji priznamo, da ima po- polnoma prav. Ljudje pravijo to in ono. Gospod kaplan — kaj res? Da se nismo upisale v »Marijino družbo«, vidite g. kapelan, imele smo popol- noma prav. Če bi hodile k vam v av- dijenco, bi nas lahko vaš kuharica osramotila. Me smo dobro vedele, da pri vas ni dobro imeti avdijence, ker to ni častno za dekleta, in iz ta-

kih avdijenc pridejo žalostne posle- dice na dan. Dokler ste mislili, da se bomo vpisale v »Marijino družbo«, ste z nami radi laskavo govorili, ko smo pa vam odklonile vašo ponudbo, pa ste nas javno v cerkvi sramotili s psovki, da so vse tiste, ki niso v »Marijini družbi«, »vlačuge in neči- stnice« in z enakim napisom, da bo- dete nabili »table« na vrata, kjer so taka dekleta, ki niso v »Marijini dru- žbi«. — Pregovor pravi: ti rečem, da mi ti ne porečeš. Kaj takega g. kaplan nam ne morete očitati, ker to je razžalljivo, javno obrekovanje in laž; saj so Vam zadnjič naši mlade- niči povedali, da so krstne knjige na razpolago.

Obračamo se sedaj do vas, ce- njeni čitatelji. Odložile smo se, da mu nabijemo tablo za njegove zaslu- ge v tej občini: Prvo nam je priprav- il čudodelno Johanco iz Vodice z dvema predstavama telečje krvi. Drugo: je nekemu prepovedal pis- meno v cerkev hoditi radi nekega dekleta, ker sta bila oba zaljubljena v isto. Tretje: slika v kloštru in av- dijenca.

Kdor se zanima za to afero, naj takoj piše. Tabla je pripravljena, nu- jo pričakujemo besedila, ker slišimo, da pridejo v nedeljo dne 16. t. m. milostljivi g. škof v Tomaj, da bodo videli, kakšnega delavca imajo v vi- nogradu Gospodovem. Kaj milostljivi porečejo, bomo poročali. Naši kmet- je, če dobijo slabega delavca v vino- grad, da jim trte kvarji, ga poženejo s kolom ven. Če pa milostljivi škof za tako delo prinese g. kaplanu ko- lajno, bomo pa častitali. —

Kraško dekle.

Slovenska zemlja.

ZAGORJE OB SAVI.

Žalne zastave plapolajo raz »Gasilnega doma« in raz občinske hiše. Umrl je po kratki bolezni Fran Weinberger, posestnik apnenic in občinski svetovalec. Bil je kremenit značaj in neustrašen bojevnik za slovensko stvar v naši dolini. Bil je skozi 6 let župan, in ko je bil v tret- jič izvoljen, je odklonil to čast z ozi- rom na bolehnost. Ob času njegovega županovanja vršili so se najhutej- ši boji združenih nasprotnikov zoper Slovence, ki so hoteli biti gospodarji na lastnih tleh. To so bili burni časi v naši dolini. Z mirno roko in z ču- ječim očesom je vodil Weinberger kr- milo do končne zmage, ne oziraje se na blisk in grom, ki je padal na njega. Mnogo je moral pretrpeti, ka- kor tudi njegovi sobojevniki, a ni se udal. Danes, ko so Slovenci gospo-

darji na lastni zemlji, je njih dolžnost, da se hvaležno spominjajo Franca Weinbergerja. Čast in slava njego- vemu spominu, naj mu bode zemlja lahka!

DOLINA PRI TRSTU.

Misijon, pardon »konfuzjon« je končal v nedeljo. Ljudi so dobro »ožehliali« in napravili so dovolj re- klame za katoliške liste. Posebno na želodcu jim je bil »Dan« in misijo- nariji so povedali, da je pohujšljiv list. Ljudje pa nočejo verjeti tega, ter ga vkljub temu naročujejo in se širi še bolj naglo, kakor pred misijonom. Želeti bi bilo, da se ga vpelje tudi v društvo »Vodnik«. — Naš kaplan je šel proč. Na njegovo mesto je pri- šel drugi. Videti je bolj popularen in ni tako grozno natančen kakor prej- šnji. — Vreme je sedaj slabo. Že tri dni dežuje neprenehoma.

IZ ORMOŽA.

(»Kdo kupuje liberalnim odvet- nikom suknje.«) Pod tem naslovom je hotel v »Slov. Gospodarju« znani »veleposestnik« Košar, znan po polj- skavskih »dogodivščinah« tužnega spomina malo ponesnažiti slovenske odvetnike, ki imajo toliko značaja, da nočejo zlesti pod farško kuto. Ali mož se je vendar le malo zmotil. Naj- boljši podporniki odvetniških pisarn niso naši pošteni kmetje, ampak naši klerikalci. Le pomislite, ljudje božji, kakšna dobrota za odvetniško pisar- no je takšen mož, kakor je tisti slo- viti kaplan Bosina, ki hodi o polnoči birmo delit po slovenskih gorica- h, potem pa ga ljubeznjivo posade na tisto trdo klop, ki jo imenujejo obtož- no klop in ga morata kar dva vleči iz kaše, katero bi moral pihati. Ni čuda, če je dotični klerikalni odvetnik kar vilo kupil v Mariboru, ko je dobil ta- ko izdatnega klijenta. — In prečasti- ti bolfenški gospod Zdravec. Ali imate večjega prijatelja naših odvet- niških pisaren? Zdaj zapre kakšen

Klerikalni napad.

Gostinčar vojsko vkup je zbral, pred magistrat se z njo podal. »Halo slavni magistrat, kje so knjige kje pečat?«

»Mi poznamo sleparije — klerikalna banda vpije — »Liberalci vladajo, mestni ubožci stradajo.«

Vedeti želijo množ'ce, kje denar je za ubožce, kako vi postopate, kje denarje ropate!

Magistratni gospodarji vi največji ste sleparji, liberalni panamisti, naša zdaj Ljubljana 'ma.

Liberalni panamisti, naša metla vas očisti, kje račun je, kje denar? kdo v mestu gospodar?

Doktor Tavčar v mestni hiši klerikalni krik zasliši, vidi, kako magistrat črna sramoti svojat.

Doktor Tavčar se zjezi in tako-le govori: Kaj vas brigajo finance brigajte se za Johance.

Ker Gostinčarja Johanca je zvolila za poslanca, misli, da je zdaj imun in greši na svoj račun.

Rajši si držite sveta, vsak naj lastni prag pometa, kar tu rekli ste laži vredno lonček ni krvi, ki zastoj je vsak dobi v naši mestni klavnici.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

jaje že naprej njeni misli. »Ne bo je videl več. Odšla je.«

»Odšla... Kam?«

»Piše mi, da ona noče, da iz- vemo.«

»Ah, jaz jo najdem, ako je ne najde nihče drugi, in jo privedem nazaj... Idi zdaj k markizi; tudi njej vrneš življenje s to novico. Jaz pre- vzamem Žaka.«

»Vrnila se je k Žakovi postelji. Žak,« je dejala rahlo.

Ni ji odgovoril, ni se zgenil. Ali jo je sploh slišal?

Toda nadaljevala je, z glasom tresočim se od tesnobe:

»Žak, dobri Bog se nas je us- milil. Žak, on ni hotel, da se zgodi ta nesreča. Žak, vse bo popravljeno! Velika krivda, velik obup nam je prihranjen. Žak... poslušaj svojo ma- ter, ki ti za vse na svetu ne bi ho- tela dati radosti, ki bi se izpremnila, potem v kruto razočaranje. Žak! Ona, ki jo ljubiš, živi...«

Nagel, hipen drget je zganil nje- gove ude.

Počasi, z nemirno, bolno osup- lostjo se je obrnil njegov pogled k materi, ki je trdovratno ponavljala besede:

»Ona živi!... Ona živi!...«

Nato, kakor osrčena po prvem uspehu, je porabila skrajnje sred- stvo:

»Žak! Torej ne ljubiš več Gil- berte?...«

(Dalje.)

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Lastnoročno je zaprl vrata za slugo, ker ni maral, da bi mu Roza kaj izblebetala. Nato se je vrnil h Gilberti:

»No, dragica, zdaj sva rešena grofa d'Ormoa.«

»Ali je bil on?« je vprašala in prebledela.

»Ne, samo to le pismo mi je po- slal. Moj odgovor pa je bil ta le...«

Ponovil je bil besede, ki jih je bil rekel služabniku.

Nato je nadaljeval bojevitost:

»Naj le trpe tudi oni; ti, dragica moja, se spravi kar mirno na delo in zveži svojo culico... ker je že en- krat tako, da jo je treba vezati.«

Zvečer je spremil Gilberto na kolodvor; ko se je vrnil, je sedel k pisalni mizi, zvest dvojni obljubi.

Po brezkončnem premišljanju, tehtanju in izertavanju, s katerim je hotel storiti svoje pisanje kolikor mogoče kratko in jasno, je izgotov- il sledeči list:

»Gospod grof! Čast mi je, obve- stiti vas, da so potegnili mojo rejen- ko še živo iz Senmartenskega kana- la, v katerem je bila po krutosti in

krivčnosti rodbine svojega očeta primorana iskati smrti, ki je Bog ni dopustil. Mojega otroka so oteli čol- narji in ga vzeli na svojo barko. Ko je bila davi toliko pri močeh, da je mogla povedati moj naslov, so me obvestili, da sem prišel po njo. Našel sem jo manj potroto od strašnega udarca, nego sem se bal; takoj dan- es sem jo odpravil na deželo, da oz- dravi tam na duši in na telesu. Ona sama smatra za nepotrebno, da po- vem komurkoli kraj njenega bivanja; mi po tem obvestilu, s katerim vas nikakor ne prosim morebitnega od- govora, ne preostaja drugega, kakor sporočiti vam izraze sočutnega spo- štovanja, s katerim biležim...«

Prečital je še pisanje enkrat in dejal zadovoljno sam pri sebi:

»To je pismo, kakršno mora bi- ti!...«

In z najlepšimi čačkami se je podpisal:

»Florestan Roajane.«

LII.

Druga skrb.

Dogodki, ki so se vrstili med tem v dvorcu Rošegjskih, so bili vsej rodbini vir neizrekljive skrbi in žalo- sti.

Žakovo stanje je bilo strašno.

Kriza, ki ga je bila podrla ob udarcih neizprosnihih razkritij Flo- restanovih — ta kriza se je bila pomi- rila dozdnevno samo, da pusti v neiz-

merni duševni in telesni izmučeno- sti, ki je vznemirjala njegove še bolj.

Zdravnik, ki so ga poklicali ne- mudoma, ni mogel spraviti iz bolni- ka nobene besede, ni mu mogel iz- vabiti nobenega pogleda, drhtljaja ali drugačnega znaka, da še živita v njem čut in razum.

In dejal je v skrbeh:

»Počakajmo... Večno ne more ostati tako.«

Grof d'Ormoa pa ga je spremil ven in vprašal:

»Torej utegne še trajati?«

»Da. Več dni morebiti.«

»In kakšen bo konec?...«

»Ah, reakcija je lahko strašna. Bodite pripravljeni na vse.«

Povzel je:

»Na vse, vam pravim. Takšni so včasih začetki najhujših duševnih bolezni.«

»O, moj Bog!«

In ko je povedal Olivje s solzami v očeh in z neskončno prizanesljivo- stjo materi in stari materi Žakovi to strašno vest, je menila vdova:

»Ne ganem se od njegove po- stelje.«

Takrat pa se je vzpela Klara kvišku.

»Ne, mama,« je odgovorila z gla- som polnim nevihte. »To je moje mesto.«

Pogledala ji je v obraz kakor prej nikoli, in dejala:

»Saj ste mu storili že preveč zle- ga.«

Kupujte le v tobakarnah in trgovinah, kjer se prodaja „DAN“.

vodnjak ali kakšno pot, zdaj se poskuša v prestopkih proti varnosti časti; v zadnjem času pa je baje tudi preštudiral, kako se premakljive reči spravijo iz tuje posesti v lastno korist. Nekih 45 desk so našli v župniškem senu in zopet bodo delale odvetniške pisarne. Ali naj še nadaljujemo te pripovedi in naj še omenjamo kaplana Kranjca v Žitah in Rebuvo v Gornjem gradu, ali naj še pišemo o Luhnarijih, Muršcih, Ileskih itd. O vi pravdni in jezični dohtarji! Nehvaležniki ste, grdi liberalci, ker nečete biti pokorni tem črnolizcem, ki so vaši največji podporniki. Potem pa tiste rešilnice kmetskega stanu, konsumna društva itd., ki jih je velika modrost »zvestega Janca« svoj čas na Štajersko zasidala! Koliko so dale že odvetnikom opraviti! Povprašajte samo malo v Marnbergu, koliko kmetskih sukenj je že g. Leskovar odnesel. Pa ta je vsaj pobožni obiskovalec Kirbišove gostilne v Mariboru in s tem dokazuje veliko svojo versko gorečnost. — Tako je torej! Ne kmetski pravdarji, ampak naši duhovni možje so največji podporniki odvetniških pisaren. Tako naj bi popravil Košar svoj članek, da bo isti resničen in pravičen. Vi grdi liberalci pa se poboljšajte in zlezite pod farške škrice, pa boste zveličani na tem in na onem svetu. — Amen.

Štajersko.

Ne tako. V marsikaterem kraju pri nas bi bile razmere v narodnem oziru lahko drugačne, če bi vse ne bolehalo na nevarni bolezn — **malenkosti**. Fantazija naša je zelo produktivna; včasih gre celo predaleč. Zlasti takrat, kadar upa, da bo vsaj v najvišjih interesih — rek kaj doseglja. Pri nas po Slov. Štajerju, zlasti pa ob narodni meji ob Dravi — njenem celotnem toku po Štajerskem — se rodi marsikakšna pametna in vsega uvaževanja vredna ideja. A samo ideja nastane — nastane zato, da se jo leta in leta premlevala, preresetava in da o njej posvetuje. Ko pa pride končno čas, da bi se uresničila, pa pridejo ti in oni in rečejo: Le še končno odločitev!... Kmalu na to se vsedejo tribuni za posvetovalno mizo in debatirajo do polnoči... Naenkrat pa pravi eden od njih. »Kaj bo ideja? In ves zbor se oglasi za njim: »Pa res! Kaj bo ideja? Marš na narodne smeti z idejo!...« No, pa res: deset, pet let se je ideja potikala okrog, kot vlačuga, od enega do drugega: poleti so jo jemali s seboj na letovišča, vlačili so jo po dopustu... Včasih je vstajala pri posameznikih, ljudih, ki jih danes zmerjajo z idealisti, tudi sredi vročega poletja doma; zastutila je one v tujini in se za ure vrnila nazaj k zvestejšim... Potem so jo privlekli zopet na mizo v okalene sobe, v sfero egoizma in takrat so jo nato odslovili... Ni to morda kakšna bajka, ljudje božji, marveč gola istina. Vidite in v takšnem ozračju tava nešteto naše narodne mladine! V šolah se navdušuje, ko pa pride v življenje, jo pa objame mrzli diha razočaranja in — pričinja se odpadanje. Značajni so oni, ki ne postanejo nemčurji! Na stotine in stotine imamo delavstva, ki čaka, da opstanejo iz besed dejanja, na tisoče in tisoče obrtnikov itd., ki upajo in upajo, ki bi se jih še pridobilo, če bi se pričelo s splošnim in velikopoteznim delom! Tako pa? Leto za letom se je vodilo za nos enega ali drugega, a navsezadnje — se pusti in stvar — »definitivno« pokoplje. In kaj se doseže s takim ravnanjem? Nič drugega, kot: da postajajo stotine docela nezaupne, apatične, ali pa — da se porenegačijo. Ne apeliramo na nikogar več, ker vemo, da je vsak apel pljus s šibo po vodi. A nekaj nam je še živo v spominu: izrek, pod katerim je pred približno enim letom izšel v »Slovenskem Narodu« članek: »Na tem umiramo...«

Ruška kočna na Pohorju izkazuje za to leto obiskovalcev 1990. To je lepo število, katero priča o njenem velikem pomenu za hribovljstvo.

Trbovlje. (Nesreča.) Delavec Seršen je hotel te dni spraviti na nekoga »hunta« težko železno cev. Pri vzdigovanju pa mu je izdrsnila in padla na desno nogo, ki mu jo je docela zmečkala. Seršena so težko ranjenega prenesli v tukajšnje bolnišnico.

Goriško.

Petkov »Dan« je prišel nemoteno v Gorico; šele drugi dan smo zvedeli, da je bil zaplenjen, in sicer zaradi notice o Wieserju. V Gorico pa je prišla tudi druga izdaja lista. Ljudstvo je bilo razvedeno, kaj je zaplenjeno in je pokupilo še drugo izdajo. Torej vestni g. censor, hvala vam za brezplačno reklamo

»Johanca« je vzbudila tudi tu v Gorici veliko zanimanja. V par urah je bila popolnoma razprodana. A ne samo Slovenci, tudi nekateri Italijani so jo kupili. Nekateri Italijani so prosili celo, naj bi prevedli to brošuro v italijanski jezik; zadovoljni so plačali jo po 30 vin. V Gorico jo pošljejo seveda še.

»Dan« se prodaja od danes naprej tudi pri g. Matej Belinger, Tržaška cesta št. 1, g. A. Gabršček (Trgovski dom) in g. Leban, Corso Gius. Verdi.

Hlinavci okoli »Nov. Časa« postajajo črni od jeze, ker se naš list tako hitro širi. Nikdo ne veruje več tem koritarjem, zakaj zavednost prihaja med naše ljudi. Ta list je prinesel zopet nekaj modrega. Poslušajte kako piše:

Razgrajanje liberalnih fantalinov. — Komen. Nobeden dan ni svet nekaterim ljudem pri nas, ki pridejo še ne vsake kvarte enkrat do cerkvenih vrat med službo božjo. V nedeljo na vernih duš dan so se po noči nekateri liberalni fantalini z oslovskimi glasovi strašno navduševali za domovino, Napoleona in Srbijo. Rjuli so in motili mirno noč, posvečeno molitvam za verne duše. Lepi narodni naprednjaki so prav grdo z blatom namazali napisno tablo orožniške postaje in v svoji narodni navdušenosti so se tako spozabili, da so pretrgali slovenski napis na c. kr. sodnji. Pač lep napredek brezvernih fantalinov, ki demonstrirajo za Srbijo in Napoleona, kakor jih uči umazani »Dan«. Anti se niso tudi tega naučili v sokolskem društvu. Bomo videli, kdo vsi so ti lepi tiči. Orožništvo jih je že nekaj uspešno zasledilo. Čudno se nam zdi, da je vse to preslišal in prezrl naš liberalni redar. — Tako poroča kak skrivni policaj »N. Č.«. Mi se z njim ne bomo prekeovali. »Z norcem prepriati se — je neumno«, pravi pregovor. — Veseli smo, da se širi naš list tudi po vaseh.

Shod za italijansko univerzo v Trstu. Tudi mi Slovenci smo se navduševali za svojo univerzo, tudi mi smo prirejali shode po mestih in po deželi. A razni nevspehi so vzrok, da nam je pleglo vse navdušenje; postal smo pesimistični in si mislimo: »Zakaj bi prirejali shode, ko vendar le nič ne dosežemo.« Italijani so bolj vstrajni. Oni ne odnehajo tako hitro. Znova in znova se vzdignejo. Tudi tukaj v Gorici so priredili shod. Občinstva je bilo precej. Na shodu je govorilo 6 govornikov, med njimi tudi 2 socialista. — Nas Slovencev je v Avstriji dosti več od Italijanov, zato je pač naravno, da ugodi vlada prej večini. Sicer pa naj se pomisli, da smo že sili tega beraškega prosjačenja. Slovenci, ti italijanski shodni nas vzpodbujajo, da začnemo vnovič boj za svoje šole.

Dnevni pregled.

Pozabljen slovenski narodni ideal je — slovensko vseučilišče. Bili so časi, ko se je slov. akad. dijaštvo ob vsaki priliki zavzelo za slovensko vseučilišče. Naši poslanci so smatrali vprašanje slovenskega vseučilišča resno. Tudi slovensko meščanstvo se je zavzemalo za to našo narodno zahtevo. Dandanes pa se ne zgame niti dijaštvo, niti poslanci — niti meščanstvo. Ideja slov. vseučilišča — je pozabljena. Po Pragi, v Brnu, v Trstu so bile manifestacije — pri nas je bilo vse mirno. Ideal slov. mladine je postal samo še »kruhek«, ideal poslancev so korita, ideal meščanstva je zadovoljnost in mir. Tako molčimo ob času, ko drugi govore in si niti ne upamo več povzdigniti svojega glasu. Narodne in kulturne ideale smo zapustili, naše sile padajo. Kar je še dobrega in slovenskega, se bori proti domačemu zlu klerikalizmu, ki preti uničiti zadnji smisel za kulturne ideale.

Izseljeniška afera postaja čimdalje škandalnejša in postaja skoro jasno: kako je bilo mogoče, da se je takšen škandal vršil pred očmi avstrijskih uradov in s pomočjo avstrijskih državnih uradnikov. Lvovsko »Slovo polskie« dokazuje, da je stala Kanadska družba pod vplivom vsenemških mogočencev na Dunaju. Teh izdajalcev edina želja je: oslabil v Galiciji Poljake in na zapuščeno zemljišča naseliti — Nemce. En del te namere je imela izvršiti kanadska družba, ki je svojo nalogo Slovanom in državi na škodo prav vspešno izvrševala. Pri nas, v Avstriji, se je torej imelo izvršiti isto, kar hočejo storiti s Poljaki na Nemškem, le s to razliko, da Nemci hočejo Poljake izseliti v Afriko, avstrijski Vsenemci so pa skrbeli za to, da se jih je stotisoče izselilo v Ameriko. Pomagali tej protislovovski nameri so tudi duhovniki, ki so povsod poleg, kjerkoli se vrši škoda ljudstvu. Po teh razkritjih pa sedaj tudi vemo, zakaj so se naši klerikalci navduševali za kanadsko

družbo. Naše klerikalci hočejo isto: izprazniti deželo, da jo na to zasede naš najhujši sovražnik — Nemec. Da tega ne delajo zastonj, je gotovo, ker klerikalce se da za vse plačati. Volilci kranjski: nikar ne prezrite pri volitvah, da so vas klerikalci hoteli za par judeževih grošev prodati v sužnost, s katere bi se ne vrnili nikdar več. Obračunajte s temi vampirji in nesramnimi trgovci pri volitvah.

Davkoplačevalec. Kakor v bajki — tako se sedaj živi v Albaniji. V češkem listu, ki je čisto avstrijske barve, tako, da bi mu niti dr. Rostohar ne mogel ničesar očitati »Narodni Politiki« se berejo sledeče besede: »Po poročilih, ki prihajajo iz Skadra, je tam življenje, odkar je postalo mesto mednarodno, naravnost sijajno in plemenitaško, in pri sedanjih splošni draginji čudovito poceni. Po cele popoldneve imajo vojaške kapele vesile svoje koncerte, po koncertu vse kar dere v gostilnice, kjer se mnogo je in pije, in to zastonj, zato, ker je tam vsaka veselela napravila svojo gostilno, v kateri se srečnim Albancem brezplačno dajejo jedila in pijače. Ker so Albanci navajeni, da dobivajo vse brezplačno od vesele — (celo državo) si lahko predstavljate njihovo ogorčenost, ko je avstrijski Lloyd zahteval od njih par krajcarjev za voznino blaga in oseb. Albanci zahtevajo prevoz blaga brezplačno, in za sebe hočejo na Lloydovih parnikih prosta mesta in brezplačno hrano. Najbrže se jim v popolnem obsegu ugodi. Z eno besedo: življenje v Albaniji je danes kakor v pravljici iz starih, dobrih časov.

Rumunija za bukareški mir. Kakor se poroča, je Ferdinand Koburg, kralj bolgarski šel na Dunaj, da jih tam opozori, da naj se izvede revizija bukareškega miru in naj se vzame Srbom Macedonija, za katero so srbske čete že dvakrat kri prelile. Rumunski minister notranjih zadev je napram nekemu žurnalistu se izrazil, da iz te moke ne bo kruha. Sicer ni nobene zveze med Srbijo, Rumunijo in Orško, toda Rumunija, ki je predsedovala pri mirovnih pogajanjih, je moralno zavezana skrbeti za to, da bo Bukareški mir respektiran in Rumunija bo v tem smislu svoj vpliv tudi uveljavljala. — V očigled takšnemu razpoloženju v Rumuniji, je bolgarska radost, da jim pride z Dunaja rešitev — čisto odveč in nepotrebna.

Prestolno mesto Avstrije cesarski Dunaj je doživel pred celim svetom sramoto, da je 50.000 šolskih otrok na Dunaju brez kruha. To se je zgodilo ob času, ko so se zaprle češke šole in so se pobirali podpisi za »lex kolisko«.

Igra za — molitev. Staro krščansko načelo »Moli in delaj!« ne velja več, ampak moderno geslo je »Moli in igrati!« V knjigi »Karla Leonhorda Reinholda življenje in njegova literarna dela« je naslednja ilustracija tega gesla: Mlad, nadebudan jezuitski učenec od sv. Ane na Dunaju je pisal svojim staršem: »Pri biljardu sem dobil dvanajst, Češčeni Marij; od Strottmanna nadaljnih pet in tudi Poller mora zame moliti.« Jezuitje igrajo biljard za molitve in kdor dobi, za tega mora moliti, kdor je izgubil. Vse pa v večjo čast in slavo božjo.

Več korajže, gospodje! V zadnji številki »Naših Zapiskov«, socialistične revije, se nahaja tudi politični pregled. Ta pregled je pa bolj političen, kakor politični. Zakaj pa gospodje tako v rokavicah prijemajo klerikalce in Lampete?! Malo več odločnosti bi bilo na mestu, saj gospodje sicer niso v zadregu za odločnost. Napram klerikalcem bi bila prav umestna. Ali ne?!

Da se utrdijo odnošaji in ne ostane Lottis osamljen, je vzkipele tudi neka nemška »propagatorica moderne kulture«, pisateljica Godni, in izdala oklic in poziv dobrošrečnejšem, katerih prosi pomoči za Arnavte. »Reveži so v nevarnosti za življenje pred srbskim krvoločnim zvermi« opozarja in nabira ekspedicijo, ki bo po načinu von Goltz paše pokazala Arnautom potom ščuvanja cesto v prepad. Z nemškimi izvedenci imajo menda Balkanci že toliko skušenj, da bodo proslavili brez naporov majhno polje.

»Čas«, v mirnem času glasilo klerikalnih znanstvenikov na Slovenskem, v bojnih minutah tudi sredstvo zoper liberalizem in vse enake nadležneže ponatiskuje »Napredno Misel«, torej tisto »revijo«, s katero je pred kratkim vodil polemiko. Zelo huda mora presti klerikalcem, da se zatekajo v predale glasila Leonove družbe in pričakujemo, da prinese v prihodnji številki seznam vseh božjih izvoljencev. Čudno, da še ne pere fanta, in da ni še v tej številki ponatis Lampetovega avgustovskega intermezza.

Ljudsko šolstvo. Imenovani so: Ljudmila Kovač, Predvor; Milena Debevec, Ubeljsko; Marija Boštjan-

čič, St. Vid pri Vipavi; Pavel Zajec, katehet v Ljubljani; Rudolf Obrekar, Čepče. — Začasno se upokoji Fr. Mikec v Žužemberku. — Ljudska šola na Brezovici pri Ljubljani se razširi na tri razrede, v Vrhpolju pri Vipavi na dva razreda, istotako v Harijah; v Trzinu se ustanovi skupna osemrazredna šola, tako, da so dečki in deklice ločeni v dveh najvišjih razredih; za otroke od Sv. Katarine in Kovarja, ki imajo le šestletno šolsko dolžnost, bo prosto obiskovati ponavljajo šolo ali višje razrede ljudske šole v Trzinu; zasebna nemška šola se razširi na tri razrede. — Pri tožba telovadnega društva »Sokol« v Postojni v zadevi poduka iz telovadbe šoloobveznim otrokom se zavrne. — Krajni šolski svet v Spodnji Šiški se razpusti. — Na ljudski šoli v Suhorju se določijo velike počitnice tako, da se morejo da se morejo praznovati prazniki latinskega in grškega obreda. — Državne podpore za šolske vrtove po 50 K za leto 1912. dobe: Ivan Grad, Bog. Račič, Leopold Levstek, Fr. Musar, Jak. Žebre, Jož. Kobal, Jož. Kerz, Urh Konjar, Val. Klemente, Ant. Drašček, Iv. Kiferle, Jožef Žirovnik.

Izdaja novih preračunjevalnih tablic. Glasom razpisa c. kr. trgovinskega ministerstva od 28. 10. t. l. št. 50309/P natisnilo se je nove preračunjevalne tablice za v frankih, markah ali pudih šterlingov izpostavljaajo se poštne nakaznice. S temi preračunjevalnimi tablicami se opremi le poštne urade z večjim prometom. Poštni uradi, katerim ne bodo na razpolago te tablice, se poslužujejo pri preračunjevanju na franke, marke ali pude šterlingov glasečih se poštne nakaznice, ki jih vsebuje urad I na Dunaju po 30 vin.ksj-vn je pisemskopoštni cenik. Nove tablice razpečava poštni časopisni urad I na Dunaju po 30 vin. Poštni uradi izven Dunaja posredujejo naročbe na te tablice. Denarni zneski se v teh slučajih prepošljejo s poštino prosto pošto nakaznico na poštni časopisni urad I na Dunaju.

Prodaja hrastovega in bukovega lesa. Deželna vlada v Sarajevu prodaja iz kolonizacijskega objekta Borovnica (okraj Prnjavor) približno 10.000 kubičnih metrov hrastovega in približno 45.000 kubičnih metrov bukovega lesa. Sprejmejo se samo pisemne, na celo razpisano množino se glaseče ponudbe, ki jih je poslati najkasneje do 20. januarja 1914. 11. ure dopoldne c. kr. deželni vladi v Sarajevu. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razburjenje visokošolcev na Dunaju in v Pragi. Pretekli petek so na vseh dunajskih visokih šolah delili med visokošolce letake, ki jih pozivajo, da naj prično v znak simpatije z akademiki stavkati. V soboto, 8. t. m. so bili visokošolci povabljeni da naj se zbere k protestnemu buncu pred Göthejevim spomenikom na Ringu. Češki tehnikci so pa 7. t. m. zborovali v Narodnem domu radi slabih prostorov češke tehnike. Služitelji so izjavljali, da je nadaljevanje študij smrtonovarno. Izjavili so se za stavko. Dvorni svetnik, profesor Prochaska, je zborovalcem svetoval, da naj se počaka, kaj da opravi na Dunaj odposlana dijaška deputacija. Sklenili so počakati s stavko, dasi jih je bilo veliko za to, da se od 7. t. m. do srede stavka. Ministrsko predsedstvo in naučno ministrstvo so pozvali, da naj se pospeši pričetek zgradbe nove tehnike. Po shodu je več sto tehnikov korakalo pred tehniko, kjer so demonstrirali. Nenadoma prinese več dijakov strohnel hlood iz tehnike in z njim so korakali tehnikci demonstrativno po Pragi. Nastopila je policija. Iz tehnike so pričeli metati na cesto žarnice, vrata in okna. Ena žarnica je zadela nekega policista na čelo in ga je ranila. Enega tehnika so s tako silo pritisnili ob steno, da je bil nevarno poškodovan. Končno je policija energično nastopila in napravila red. — V Krakovu so sklenili akademiki, da stavkajo.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju si je na svojem I. rednem običnem zboru izvolilo sledeči odbor za zimski tečaj šolskega leta 1913/14.: Predsednik: polj. tehnik Dragoslav Mikuz; podpredsednik: polj. tehnik Evgen Mayer; tajnik: gozd. tehnik Franc Miklavčič; blagajnik: polj. tehnik Ivan Supanič; gospodar: kult. tehnik Rud. Wijsak; knjižničar: kulturni tehnik Fr. Urbas; namestnika: kulturni tehnik Leon Knafelje in polj. tehnik Bogdan Ferinc; preglednika: kult. tehnik Franc Hinterlechner in kult. tehnik Miroslav Kutin.

Pri požaru se ponesrečil, Pred kratkim je »Dan« poročal o nesreči v Krtni. Pri požaru se je opeknel po hrbtu in po obeh rokah pogorelečev sin 16letni Janez Prelovšek. Prepeljati so ga morali v deželno bolnico v Ljubljano.

Drzen tat — morilec? Te dni so pripeljali iz Zagreba Alojzija Struna, roj. leta 1885. v Radovici. Tega je sodnija že dolgo časa zasledovala zaradi zelo drznih tatvin. Lansko jesen prišel je v roke pravice, a je iz metliških zaporov ušel. Struna je nepoboljšljiv in zelo nevaren tat. Ljudje tudi ugrabljajo, da bi morebiti bil on morilec Cile Ovčjak na Tolstem Vrh — ker je baje po tolstovrškem hribu se potepal.

Pri padcu si zvil desno roko. Tovarniški delavec pri K. Pollaku Kranju je dne 21. t. m. tako nesrečno padel, da si je pri padcu zvil desno roko. Moral je iskati pomoči v deželni bolnici v Ljubljani.

Žrebe ga je sunilo v obraz. 11-letnega posestnikovega sina Franceta Pristovca iz Iške vasi št. 1 je te dni sunilo žrebe v obraz. Pri tem mu je izšlo vse prednje zobe in razbilo sprednjo čeljust.

Konj mu odgriznil desno uho. 60-letnemu dninarju pri tvrdki Fischer & Comp. v Podmolniku je te dni konj odgriznil desno uho, ko ga je ponesrečenec hotel okomatati.

Smrtonovarna poškodba. Domači fantje iz Spodnje Slavnice so te dni zvečer oklali z nožem po glavi 25letnega sobnega slikarja Franceta Cankarja iz Dobrove, ki je znan po deželi, posebno pa po Dolenjskem kot slikar kapelic in sv. Florijanov na hišah. Pravzaprav pa je fant dobil, kar je iskal. Omenjeno uro ponoči se je oborožil z dva metra dolgim remenljem in je hotel z njim napasti spodnjeslavinške fante. Ti so ga pa še pravočasno opazili in ga razorožili. Nato so mu jih nametali. Poleg drugih udarcev je dobil Cankar z nožem tudi dve težki poškodbi na glavi. Smrtonovarno ranjen leži v deželni bolnici v Ljubljani.

Petsto kron izgubila. Ko je pred kratkim nakupovala posestnica Helena Perne iz Podbrezja na Gorenjskem razne stvari v neki trgovini v Kranju, ji je padel iz ročne torbice na tla papirnat zveženj, v katerem se je nahajalo pet bankovcev po sto kron. Omenjeni zveženj pa je pobral in ga spravil neki 50letni mož, ki je istočasno nakupoval v trgovini razne stvari in ki je z zveženjem nato izgubil. Zveženj pobirajočega moža je videl mož okradene, ki je bil ravno tako navzoč ob istem času v trgovini, ki pa se ni mnogo brigal za moža, ker je mislil, da je njegova žena sama vrgla zveženj stran. Tulec je bolj majhne postav, kakor smo že omenili, ima oster pogled, nekoliko osiwele, malo pristržene brke in slabe zobe. V njegovem spremstvu se je nahajala velika, vitka žena, ki je kupila vrečo otrobov, ki jih je naročila prinesiti v neko gostilno, kjer sta imela oba v hlevu konja in voz.

Boj med cigani. V Kopru so se v petek sprli cigani. Eden je težko ranjen. Deset oseb je orožništvo aretiralo ter jih izročil deželnemu sodišču v Trstu. Pri ciganski tolpi je našel sodnik v preiskavi nad 16.000 K denarja.

Obešil se je. Dne 6. t. m. zjutraj so našli 63letnega posestnika Jožeta Goriška iz Mačjega doľa pri Veliki Loki na podu obešenega. Ker so njegovi znanci opazili v zadnjem času na njem nekako prikrito žalost, je Gorišek najbrže izvršil samomor v hipni blaznosti.

Napačna trditev. »Slovenec« omenja neki govor nemškega cesarja, ki priporoča mladim mornariškim častnikom krščanski svetovni nazor. Temu se ne čudimo, ker je umljivo, da »Slovenec« omenja take govore, ali zanimiv je konec »Slovenčeve« tozadevne novice. Klerikalni organ namreč pravi, da so židovski listi radi tega vsi iz sebe, ker vedo, da bo konec židovskega gospodarstva kadar bo ljudstvo verno. No, no, stvar pa ni taka. Poglejmo Poljake, ki so vendar vzor vernih katoličanov in vendar je Poljska prava obljubljena dežela za Žide, pred katerimi Poljakov čisto nič ne brani njihova velika vernost. Proti židovskemu izkoriščanju ljudstva so potrebna druga sredstva kot vernost — treba je ljudske prosvete. Češkega, francoskega ljudstva Židje ne izjemajo in ne izkoriščajo — vsaj ne direktno in na tako nesramen način pot poljsko in rusko ljudstvo, ki je sicer verno, pa neprosvitljeno.

Vlom in tatvina dragocenosti. V prodajalno juvelirja Oskar Kammer Schmid na Dunaju, Franzensbrückenstrasse, se je izvršil vlom. Ukradenih je za več tisoč kron juvelov in drugih dragocenosti.

Atentat na turškega princa. Neki Ali iz Carigrada je bil preje v službi Abdul Hamidovega sina princa Burhan Edina in je bil pred kratkim odpuščen, je dne 7. t. m. udril v princevo palačo in prodril do harema. Kmalu nato so ga našli mrtvega v palači. — Uradno se poroča, da je bivši šofer princa Burhan Edina udril v palačo z namenom, da umori princa. Med njim in princem dvornim

mojstrom je prišlo do spopada in oba sta padla po stopnicah. Ali se je opotil in je streljal na nekega drugega uslužbenca. Princ je z ženo in z otroci pobegnil v višje nadstropje. Ali je streljal še na neko služkinjo princesinje ter je pretil še drugi služkinji. Ko so naposled žandarji udrl v palačo, se je Ali samu strelil.

Ljubljana.

— **14.000 dosežen.** Prijatelj našega lista »Dnevna« je zadnjič svetoval, naj Slovenci pokupijo 14.000 »Vodiških čudežev«, ker je najmanj dr. Lampe rekel, da so lani na Kranjskem pobili 14.000 gadov (pa ne klerikalnih!) Želja »Dnevnevega« prijatelja se je izpolnila. Včeraj zvečer je bilo prodanih nad 14.000 »Vodiških čudežev« — in naročila še vedno prihajajo.

— **Vrhunec idiotstva, zlobnosti in laži so dosegli klerikalci v knjižnici,** ki jo dele med ljudstvo pod naslovom »Slov. liberalizem v pravi luči«. Proti tej brošuri širite vsi napredne liste in »Vodiške čudeže«.

— **Johanca v cirkusu.** Neki gospod, ki dobro pozna Johančino življenje, je nam povedal, da je bila Johanca res v cirkusu. Baje je tri leta hodila s komedijanti okoli. Kake čudeže, čarovnije in čudovitosti je tam uganjala — se ne ve. Takih najbrže ne, kakor v Vodichu. Morebiti se nam posreči kmalu posvetiti tudi v ta temni del Johančinega življenja. S tem bi se dalo marsikaj pojasniti, ker bi se pokazalo, kaj se je Johanca naučila v cirkusu.

— **Iz deželnege odbora.** Uradno revizijo mestnega magistrata izvrši deželni odbor spriču znanim »Slovenčevim« razkritjem. — Večina sklence, da mora vsako gasilno društvo, ki hoče postati deželno take podpore iz gasilskega sklada, podpisati reverz, da pristopi k Kranjski deželni gasilski zvezi. Gasilskim društvom, katera se ne uklonijo tej zahtevi in ki prete omejiti svoje delovanje zaradi pomanjkanja denarnih sredstev na domačo občino, se odvzame požarno policijsko oblast ter se županstvom naroča, da ustanove v takih krajih nova društva! Deželno vladno se naprosi, da razpusti za sedaj gasilni društvi v Dobu in v Ilirski Bistrici, ki sta se branili brez podpore delovati izven domače občine!!

— **Deželna konceptna praktikanta** dr. I. Logar in dr. I. Podobnik se imenujeta koncipistoma. — Zoper zopetno imenovanje državnega poslanca dr. Pitacco predsednikom penzijskega zavoda za privatne uslužbence v Trstu se ugovarja, ker se ta zavod vse premalo ozira na našo deželo. — Za bolniško strežniško šolo se ustanovi internat za največ deset gojence, v kateri se sprejme domače učence brezplačno proti obvezi, da se obvežejo po dovršeni šoli službovati nekaj let kot plačane bolniške strežnice na deželi, za slučaj vojne pa da vstopijo v službo rdečega križa. Opozorja se na važnost, da se šole zlasti občine, v katerih živi v večjem številu delavsko prebivalstvo. — Na kmetijski šoli na Grmu se napravi poskus s pridelovanjem sladkorne pese. — Vsem občinam se odstopi na željo brezplačno poskusno sredstvo za uničevanje vran. — Zgradba vodovoda Rovte se odda I. kranjski podjetniški družbi za 36.860 kron. — Za tlakovanje deželne ceste v mestu Kočevje se dovoli prispevek 54.375 kron. t. j. polovica celotne potrebe. Ostalo polovico odračunši prispevek delavskega ministrstva v znesku 20.000 kron pokriva cestni odbor in občina. — Raznim deželnemu odboru ljubim gasilnim društvom se dovoli iz deželi zaupnega gasilskega fonda izdatne podpore, tako n. pr. novemu društvu v Vrpolju pri Vipavi kar 2300 kron.

— **Mali absolutisti posnemajo velike.** Razpust krajnega šolskega sveta v Spodnji Šiški. V včerajšnji seji deželnega šolskega sveta je večina sklenila razpust krajnega šolskega sveta v Spodnji Šiški; za administratorja je imenovan bivši klerikalni gerent Zajc. — **Prve žrtve.** Dvoje gasilnih društev v Dobu in Ilirski Bistrici je klerikalni deželni odbor razpustil. Zakaj? Zato ker ne moreti delati izven svoje občine. Delati pa ne moreti, ker ne dobijo podpore. Podpore pa ne dobijo, ker nista v »Deželni gas. zvezi«. To je modrost, ki bo proslavila naš deželni odbor preko mej naše domovine. Kranjska je edina dežela na svetu, ki razpušča dobrodelna društva. Na pomoč!

— **Vič. Pridiga očeta Teodorja v cerkvi sv. Simona in Jude na praznik vseh Svetnikov in svetnic.** Braverni, bogotajci... te besede so letele na višje kmete iz ust frančiškana zadnje praznike. In s šibo božjo ter s točo je žugal pater viškim kmetom. Od kod ta sveta jeza slokega Teodorja? Nekemu kmetu je v nedeljo zmanjkalo krme, še je in nakosil

cizo trave za krave. Predragi pater! Tebi ni treba delati niti v delavnici, ker tudi če postopaš, pobožne ženiče poskrbijo za vzdrževanje Tvojega telesa; kmet in delavec pa je dostikrat primoran tudi v nedeljo prijeti za delo, da si pridela in zasluži vsakdanji kruhek. Točo kličeš na nas namestnik Kristusov! Kljub temu pa se te prav nič ne bojimo; grmeti znaš sicer imenitno, v razbijanju prekosiš najhujšega pijanca, točo pa vendar ne moreš narediti. Pa še hujše brezverce imamo na Viču: občinske odbornike. Poslušajte ljudje božji: ob nedeljah se shajajo ti možaki k sejam. Tudi predzadnje nedelje so imeli sejo. Ne delaj si hude krvi, dušica zlata. Kmet nima časa v delavnici popoldne hoditi k sejam kakor ti in tvoja častita družina, ki imate dan za dnevom seje in konkurence. Čudno pa se nam zdi to je: Občinski odbor je imel sejo na čisto navadno nedeljo in »(Slovenec« se laže, ker pravi, da na praznik Vseh Svetnikov) bo za to pogubljen na večne čase; pater Teodor pa je na Vernih duš dan prepisaval volilne imenike dve uri v občinski pisarni in mu je že naprej zagotovljen v nebesih sedež prav odspredaj v prvi vrsti. Molite, molite za nas, kličejo imenovani dan duše iz vic, nobena duša pa ne prosí: pojdite in prepisujte volilne imenike. Strašno piko imajo pater na šnopsarije in gostilne. Gostilničarje bi najraje kar brez štrika obsili. Toda v isti sapi, ko pišejo in na shodih pridigajo boj šnopsarjem, je vložila cerkvena sosedja, brunna Reza, prošnjo na občinski odbor za šnopsarsko licenco. Prav pred cerkvenim pragom hočejo imeti klerikalci »šnopsapoteke«. Če bo prihodnje Teodorju od krčjanja slabo postalo, bo takoj lahko stopil v lekarno, kakor iz hiše v kamro. Iz navedenih primer odseva taka hinavščina, kakoršne svet še ni videl!

— **Hrvatska opera v Ljubljani** 17. t. m. (ponedeljek) in 18. t. m. (torek). Prvi večer se uprizaro opera »Un ballo in maschera« (Ples v maskah) Gius. Verdija, drugi večer pa »Nikola Zrinski« Iv. pl. Zajca. V Verdijevi operi pojo: gg. Tad. Lowczynski, Marko Vuškovič, Tošo Lasič, Jos. Križaj, gdč. Mira Korošček, gdč. Mercedes Valentijeva in gospa Irma Polakova. V Zajčevi operi pa pojo: gg. M. Vuškovič, Stan. Jastrževski, Jos. Križaj, Zvon. Štrmac, Mar. Kondracki, gdč. Mira Korošček, ga. Irma Polakova, gdč. Stefica Lovrenčakova, Josipa Truhovičeva in Slava Patekova. Verdijevo opero dirigira g. Nikola pl. Falter. Zajčevo pa g. operni ravnatelj Srečo Albini.

— **Nastop tekmovalne vrste v »Narodnem domu«.** Sinoči so nastopili s predpisanimi vajami oni najboljši iz naših sokolov, ki se bodo borili dne 16. t. m. v Parizu za čast slov. sokolstva. Tekmovalna vrsta je sestavljena sledeče: Vidmar, Pogacnik, Jezeršek, Sever, Jerin, Račič, Miklavc. Sokolska dvorana je bila polna občinstva. Telovadci so nastopili s prostimi vajami, z vajami na bradli, drugu, konju, kroglih itd. Vaje so se izvajale izborno. Navdušeni aplavzi so sledili posameznim nastopom. Želimo našim sokolom, ki odhajajo jutri v Pariz, da dosežejo kar najlepše uspehe in se vrnejo z zmago v domovino.

— **Pritožne knjige po železnica.** V dopisu iz Maribora (Juž. železnica) od 10. t. m. svetuje pisec članka občinstvu, da naj vporablja pritožne knjige. Po žel. postajah se sedaj zelo pogosto dogajajo slučaj, v katerih se Slovenci žalijo na vse mogoče načine. To pa samo od nemških uradnikov in nemških uslužbencev! Občinstvo je dosedaj vedno vporabljal pritožno knjigo v trdni veri, da ista zagotovo pomaga. Celotno ljudstvo imajo veliko zaupanja v njo. Toda to je zmot! Na vsaki postaji ima dve taki knjigi. Vsak mesec se odpošlje ena k ravnatelju v pregled, dočim ostane druga na postaji. Ko se prva knjiga vrne na postajo, se pa druga odpošlje k ravnatelju. To se vedno ponavlja. Na vsaki postaji imajo pa še neko tretjo, to je rezervno knjigo. V tisto se potem vpisujejo bolj važne pritožbe. Toda ljudstvo naj si zapomni, da iste knjige ne dobi nikdar nobeno ravnateljsko v pregled. Železniški uradniki vendar niso tako nespametni, da bi sami v svojo skledo pljuvali. Kot večletni v tem dobro znani žel. uradnik svetujem tukaj Slovincem, da, kadar imajo kako pritožbo do žel. ravnateljstva, naj se vedno pismeno pritožijo. V pritožbi naj vse natančno navedejo in takoj zahtevajo odgovora. Pritožbo naj potem odpošljejo priporočeno na ravnateljstvo. Ako ne dobijo v 14 dneh odgovora, naj ga potem reklamirajo. S tem bo de ljudstvo žel. ravnateljstva tako rekoč s pritožbami bombardiralo, kar bo pa za ista zelo neprijetno, kjer bodo morala odgovarjati. Ista bodo potem prisiljena kaj ukreniti,

če že zaradi občinstva ne, pa zaradi vednih reklamacij. Slovenci, torej ne uporabljajte več pritožnih knjig po železnica, ampak edino pisane pritožbe, kar vas stane samo 34 v.

— **Tržaška »Edinost« in ljubljanski »Dan«** vodita že nekaj časa hudo polemiko. Ni naš namen niti naša naloga, da bi preiskovali, v koliko je ta peresni boj opravičen ali ne. Toda eno moramo reči: Tržaška »Edinost« je v tem boju segla v genljivi slogi pod pazduho ljubljanskemu »Slovencu« ter maha z vehementno silo po — Učiteljski tiskarni! — Nam ni znano, kdo ima pri »Edinosti« glavno besedo, a vsekakor je treba tamkaj napraviti red, da ne bodo tržaški časnikarji neženirano vlačili svoje polemike našega zavoda ter brez opravičenja in povoda pikali »ljudi, ki se s ponosom imenujejo — vzgojevalci naroda!« (Glej »Edinost« štev. 302 z dne 31. oktobra t. l.) — Naj zadodša za danes ta naš vljudni opomin. To je res čudno, da se vsak tako rad zaleti v našo tiskarno, kadar mu zmanjka dokazov! V tem cenem rokodelstvu so si enaki vsi naši »prijatelji« v Trstu in v Ljubljani. — Sicer pa vemo popolnoma pozitivno, da vzbuja zaletavost »Edinosti« javno kritiko med tržaškimi učiteljskimi in neučiteljskimi krogi! Naj jo nauče manire! — Tako »Učiteljski Tovariš«.

— **Obesil se je včeraj popoldne** realni sluga Verdier. Mož je bil že star. Obesil se je pred telovadnico na kljukah, ki so namenjene za obleko. Obesil se je na svoj jermen. Ko so ga našli, je sedel trd na tleh; pri njem so našli še prazno steklenico od žganja. Zakaj se je obesil, ni znano.

— **S kolesa padel in si črepinjo razbil.** Včeraj okrog 5. ure popoldan se je peljal neki okrog 30 let star delavec z Rudnika po Karlovski cesti domov. »Pri Amerikancu«, nasproti cerkve sv. Florijana, je padel s kolesa na hodnik ter si je najbrže črepinjo razbil. Vsega krvavega so pripeljali na stražnico na Krakovski nasip, od tam pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Mož je bil tako vinski, da ni mogel nič govoriti. Toliko nesreč vsled alkohola, pa nekateri prodajalci ga vsejedno pijancem prodajajo, akoravno ga ima isti že toliko, da iz njega gleda.

— **Z dolgovi je ušel.** Čevljarski pomočnik Ivan Ješe, ki je stanoval v Gajevi ulici, je napravil več dolgogov na stanovanju in hrani in jo je dne 2. t. m. neznano kam pobrisal iz Ljubljane.

— **Krepka zaušnica.** Pred nekaj dnevi je razgrajal v neki gostilni na Radekega cesti neki tesar, katerega je neki drug gost posvaril in ga poučil, naj se spodobno obnaša. To je omenjenega tesarja tako zjezilo, da je prislonil onemu gostu tako krepko zaušnico, da je zadnjemu oteklo celo levo lice.

— **Slepar.** Po brzojavnem naročilu policijskega ravnateljstva v Trstu je tukajšnja policija pretekli četrtek aretirala na južnem kolodvoru nekega knjigovodjo, ki je napravil v Trstu več dolgogov na hrani, ki je izvalil na goljufiv način tudi večjo svoto denarja in jo pobrisal iz Trsta.

— **Aretnacija sumljivega pomočnika.** V Kolodvorski ulici je stražnik aretiral nekega brezposelnega pekoveškega pomočnika, ki je ponudil pod sumljivimi pogoji srebrno žepno uro z duble verižico na prodaj nekemu urarju na Marije Terezije cesti.

— **Tatvina.** Na tukajšnjem južnem kolodvoru je stražnik aretiral nekega delavca iz Šoštanj, ki je svojemu na Karlovskem predmestju stanujočemu sostanovalcu ukradel iz zaklenjenega kovčka več obleke in mal znesek denarja. Policija je ta tat izročila tukajšnjemu okrajnemu sodišču.

— **Umrli so:** Marija Havaček, zasebnica, 64 let. — Marta Mikuž, hči deželnega računskega revidenta, 3 leta. — Luka Dolenc, dninar, 35 let. — Ferdinand Vidmar, pristav južne železnice, 45 let.

— **Adrieno Costamagno,** ki igra vlogo Fauste v filmu »In hoc signo vinces«, je zadel pretekli teden strašna usoda. Igrala je za film neko ulogo z udomačenim leopardom, kateri jo je pa, ko je pritiskala glavo na njegove prsi, nenadoma napadel in jo strašno poškodoval. Okrevala bo, ali obraz je za zmeraj pokvarjen.

Trst.

— **Komičen shod za italijansko univerzo v Trstu.** Vključ velikanski reklami — saj so skoraj celih štirinast dni pisarji v svojih listih in lepili lepake — in vključ važnemu dnevnemu redu shoda (za njih namreč), je izpal nedeljski shod Italijanov za italijansko univerzo v Trstu nad vse komično. Kakor smo že poročali, je bila udeležba shoda sicer velika, toda med zborovalci se je vršil velik

konflikt, ki je povzročil, da se zborovanje ni moglo mirno dovršiti, marveč se je dovršilo predčasno v hrupu in s pretepom med italijanskimi liberalci in socialnimi demokrati. Naj takoj na mestu konstatiramo, da socialni demokrati niso proti italijanski univerzi v Trstu, ampak da so v tem vprašanju z ostalimi Italijani edini, kar je tudi socialno demokratični govornik, ki je nastopil na gori-nanem shodu, izrecno izjavil, pa tudi z resolucijo, ki so po predlagali poročevalci shoda, se je strinjal. Prepripi med njimi so samo v obliki boja. — Kakor smo rekli, je bil shod skoz in skoz komičen, kar je zelo slabo vplivalo na navdušene kamorase. Ko so se prikazali na odru dijak, ki vodijo propagando za italijansko univerzo, je bilo mnogo aplavza, in nihče si ni mislil, da se bo burno navdušenje, ki je zavladalo ob začetku shoda, proti koncu izpreobrnilo v čisto navadno poparjenost. Pa tudi sicer torej izvzemamo incidente — je bil ta shod zelo čuden. Otvoril ga je neki visokošolec. Ta je bil še toliko zmogen, da se je naučil primernega nagovora. Potem pa je nastopil »poročevalec«. Poročilo je čital tako tiho, da so ga morali bodriti in da je vsled tega zavladalo precejšnje nezadovoljstvo. V vidni zadregi je vedno z nogo prepletal okoli sebe. Marsikomu se je revček smilil, in brzokone, da je bila ravno to njegova sreča, da so ga pustili nekoliko več pri miru, nego ostale govornike. No, ko pa je nastopil Gasser, pa je bil že kraval. Bilo je mnogo medklicev in hrupa. Isto se je pojavilo tudi pri Pitaccu in ostalih govornikih. Ko pa je nastopil predsednik avstrijske italijanske dijaške organizacije, pa je trajalo skoraj en četrt ure, predno je mogel besedico izpregovoriti. Toda samo besedico, potem je moral zopet nekaj minut čakati. Med tem časom, v velikem hrupu, se je vršil namreč pretep na galeriji in nekaj socialnih demokratov so vlačili za čevlje po stopnicah od. Padale so tudi besede opice, goljufi itd. Na vsak način komično! Ker ni bilo miru, so bili prisiljeni shod zaključiti. Lep boj za italijansko univerzo je bil to! Človeku so se revčki kar smilili: štirinajst dni so se trudili in agitirali, pa so imeli tako smolo. Mislili smo, da se bo Trst tresel pred njimi — vsaj tako je bilo razvidno iz njihovih glasil — v resnici pa je bilo tako blazno. Nam je to prav, da se jim je enkrat posvetilo, kakor zaslužijo. Sicer pa je to še vse premalo za barbare, ki tako neusmiljeno postopajo proti nam. — Da pa kdo ne bo mislil, da sta si italijansko liberalna stranka in socialno demokratična tako v laseh, je treba pribiti, da so šli delat na omenjeni shod zgago posamezni socialno demokratični delavci, ki so še nekoliko pošteni in ki še niso zlezli v trehuh italijansko liberalni stranki, ne pa socialno demokratična stranka oficijelno, ker ta je — kakor znano — precej italijansko nacionalistična. »L'Italia è la madre della civiltà.« Italija je mati civilizacije (kulture), tako je dejal dr. Gasser na shodu za italijansko univerzo. Z ozirom nato, da je dolžnost avstrijske vlade, da jim da vse kar zahtevajo na kulturnem polju. Razume se, da so se zborovalci pri tem silno navduševali in srce jim je gorelo ljubezni do Italije in ogorčenja do Avstrije. Istodobno pa so kričali, da Slovincem odrekajo pravico do šol v Trstu. Mari ni to najostudnejše hinavstvo, ki mu ni para? Ljudstvo, ki kaj takega počenja, je skoraj docela demoralizirano. Saj bi drugače vendar ne bilo mogoče kaj takega. Naj se le sklicujejo na svojo kulturo in civilizacijo, dejstvo je, da oni propadajo. Neizrečno so sedanji Italijani oddaljeni od nekdanje italijanske kulture. Naj se torej le preveč ne veselijo. Približuje se dan, ko bodo popolnoma pomoljeni — saj sami drviijo v pogubo. Prekosili jih bodo tisti, katerim danes odrekajo celo pravico do ljudskih šol. Tako dolgo, dokler bodo taki, se bomo bojevali z vsemi silami proti njim — torej tudi proti ustanovitvi njihove univerze. Kadar bodo proti nam človeški, bomo tudi mi drugače postopali proti njim.

— **Na naslov c. kr. policijskega ravnateljstva v Trstu.** Ali Vam ni znano, kako postopajo tržaški redarji pri raznih demonstracijah? Če Vam tega še nihče ni prinesel na uho, Vam postrežemo mi. Poznate razmere v Rusiji? No, te razmere se precej približujejo našim. Kadar se vrše demonstracije v Trstu, takrat je tržaška policija tako podivjana, da niti mirnih ljudi ne pusti pri miru, ampak jih — poslušajte! — naganja s pestmi. Če je večja gruča demonstrantov, potegnejo takoj sablje ter naskočijo potem mirne ljudi kakor levi. In to brez vsakega vzroka. V nedeljo je neki policaj — njegove številke je na razpolago — naskočil mirnega Hrvata, ki se niti ni udeležil demonstracije — ker demonstracija je bila bila italijanska — naskočil ga

je ter ga začel brutalno obsojati s pestmi. Nato ga je peljal na policijo, kjer je navedel laž, da je kričal dočink: »Dol z Avstrijo!« Vprašamo Vas, g. policijski ravnatelj, ali imajo redarji pravico ljudi pretepati? Taki škandali se ne prestopajo, prav na debelo dogajajo. To je sramota! Torej smo v Rusiji? Skrajni čas je, da se zganete.

— **Brzojavni drog na sredi ceste.** Pri Sv. Ivanu so razširili cesto poleg »Narodnega doma« za skoraj še enkratno širino. Tako je sedaj prišel drog, ki je bil zasajen prav tik zida, skoro ravno na sredo ceste, kar izgleda zelo čudno. Pa ne samo to. Prav mogoče je, da povzroči tale drog kako občutno nesrečo. Saj vendar vozijo skozi Sv. Ivan neprestanovozovi in avtomobili in mogoče je, da voznik ali šofer prezre drog in treščivani. Kadar bodo žrtve, potem bodo hodile okrog droga razne komisije, sedaj pa se ne gane nihče. Morda zato ne, ker stoji drog na sredi ceste pred »Narodnim domom«.

— **Razstava krizantem.** Kakor prejšnja leta, tako je odprta tudi letos razstava krizantem in sicer v paviljonu mestnega vrta. Razstava, katero je posetilo že na stotine ljudi, bo trajala do ponedeljka večer. Razstavo si ogleda lahko vsakdo proti majhnemu odškodnini.

— **Zadnjič smo poročali o krematoriju** za sežiganje smeti, kateri je ravnokar dovršen. Omenimo naj, da je zgradila ta krematorij mestna občina na svojem zemljišču v Čarbolu zgornji. Poprej so vozili smeti v morje, kar ga ni delalo posebno romantičnega. Omenimo naj tudi, da se nahaja v Trstu krematorij tudi v bolnišnici za nalezljive bolezni pri Sv. Anji, kjer sežigajo obeleke in opravo umrlih bolnikov katero ni mogoče razkužiti. Krematorij se nahaja tudi pod Katinaro, kjer zažigajo mrhovino. — Ne bo trajalo dolgo in dobili bomo krematorij za sežiganje mrličev. Saj ko bi ne bila naša vlada tako klerikalna, bi ga imeli že davno, tako pa je treba čakati.

— **Napaden in zaboden.** V nedeljo, okrog 1. ure popoldni je prišel na zdravniško postajo voznik Anton Vazani, star 29 let, stanujoč v ulici Riborgo, 35. Na licu je imel zelo nevarno rano, zadano z nožem. Povedal je, da je bil nekoliko poprej napaden z nožem od dveh neznancev v bližini Jezuitov. Jezil se je zelo na straže, a straža res ne more biti povsod.

— **V nedeljo je bil popolnoma razprodan »Dan«** že navsezgodaj. Mnogi so že komaj čakali »Vodiških čudežev«. Ponekod jih je kmalu zmanjkalo. Razume se, da je bilo mnogo smeha, zakaj taki čudeži kot jih je delala »Johanca« iz Vodice, so res redki v dvajsetem stoletju po Kr. r. Pri nas je izjema, ker smo Slovenci ljudje zelo pobožne sorte.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA POLITIKA.

Dunaj, 10. novembra. V sredo popoldan se bodo vršila še enkrat na Dunaju pogajanja med Poljaki in Rusini. Stürgkh je sklenil napraviti še en poskus in zato je povabil strankarske voditelje k posvetovanjem. Situacija se še vedno pesimistično presoja.

Dunaj, 10. novembra. Danes se je vršil tu skupni ministrski svet, v katerem se je določil dnevni red delegacij, se obravnaval prestolni govor in Berchtoldov ekspezo (ki bo senzacija časa).

Ekspezo bo zelo kratak. Berchtold bo poskusil dokazati, da je bila politika monarhije v balkanskih vprašanjih pozitivna in to v treh smereh:

1. prvič se je posrečilo ohraniti mir...
2. se je Avstriji posrečilo ustanoviti samostojno Albanijo,
3. se je Avstriji posrečilo z Italijansko pomočjo ohraniti Jadransko morje.

BALKANSKA POLITIKA.

Carigrad, 10. novembra. Grško-turška pogajanja so na dobrem potu. Glede vprašanja o državni pristojnosti se je dosegel sporazum, glede ostalih vprašanj vlada na obeh straneh spravljivost.

Carigrad, 10. novembra. Dosedanjske srbske delegata v Carigradu Pavloviča namesti srbski poslanik v Bukareštu Ristić. Za poslanika v Carigradu bo imenovan Sasa Nenadović.

Sofija, 10. novembra. Ruski general Holweng je določen kot mirovni sodnik med Srbi in Bolgari v spornem vprašanju glede pripadnosti ozemlja Strumice

Sofija, 10. novembra. Volitve, ki so se danes po celi deželi vršile, so izpadle ugodno za vlado. (Na Bolgarskem ima vsaka vlada v parlamentu majoriteto).

Valona, 10. novembra. Holandski častniki so dospeli semkaj, da organizirajo albansko orožništvo.

PROCES V KIJEVU KONČAN.

Kijev, 10. novembra. Proces v Kijevu proti židu Bejlisu, ki je bil obdolžen, da je umoril dečka Juščinskega iz ritualnih namenov, je bil danes po skoraj mesečnem trajanju končan z osoditvijo Bejlisa.

ANARHIJA V ALBANIJI.

Belgrad, 10. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Iz Albanije prihajajo na srbsko ozemlje vedno nove albanske rodbine, ki ne marajo živeti v večnem strahu in trepetu za življenje. Roparske tolpe so se po celi Albaniji tako namnožile, da se že med sabo pobijajo, oni del prebivalstva, ki hoče mirno živeti, je pa brez vsake zaščite in v večni nevarnosti.

Borba med Essadom Toptanijem in med Ismail Kemal bejom postaja vedno ostrejša, pristasi enega ubijajo pristase drugega, z druge strani so se pa razvili strastni verski boji. Katoličani napadajo in ubijajo muslimane in nasprotno. Povrh vsega tega pa razvijajo avstrijski in italijanski agenti živahno agitacijo v prid svojih držav in večkrat so se že spopadli med sabo avstrijski in italijanski privrženci.

Orožja je v deželi dovolj, ker ga neprestano dovažajo iz Avstrije in Italije. Med tema dvema velesilama vlada prijateljstvo samo na zunanji, v resnici sta pa ena na drugo silno ljubosumni in naravnost smešno je gledati, kako Avstrijci vedno nadzorujejo Italijane in nasprotno. Agenti obeh držav so eni drugim vedno tako za petami, da je temu, kjer se pojavi kak Italijan, takoj zraven tudi kak Avstrijec in nasprotno.

In v takih razmerah se ustvarja albanska država. Evropa bo kmalu sprevidela, kak nestvor je to! Srbija s paznim očesom zasleduje razvoj dogodkov v Albaniji in bo vedno pripravljena, da je dogodki ne iznenadijo.

BOLGARSKA »POLITIKA«.

Belgrad, 10. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vsa znamenja kažejo, da se je med Bolgarsko in Avstro-Ogrsko sklenila neka tajna zveza, katere ost je očitno naperjena proti Srbiji. S tako zvezo se je v tukajšnjih merodajnih krogih računalo že od takrat, ko so na Bolgarskem prišli na vlado Stambulovski, znani posebno po tem, da so kradli državni denar. Toda stranka ne more voditi niti bolgarske narodne, kaj še slovansko politiko; ta stranka je prizadejala

Bolgarski že veliko škode in jo hoče, kakor se vidi, popolnoma uničiti, ker to je jasno, da ta zveza vodi v pogubo. Srbija je tako zavarovana proti tej zvezi, da jo ona čisto nič ne vznemirja.

SRBIJA SPOPOLNJUJE ARMADO

Belgrad, 10. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Merodajni krogi v Srbiji se dobro zavedajo resnosti položaja, v katerega lahko Srbija pride v nedaleki bodočnosti. Zveze, ki jih ima Srbija v Evropi, so sicer dobre in sigurne, ali največja moč leži v Srbiji sami in zato se posveti največja skrb pomnožitvi in spopolnitvi armade. Orožje, ki je bilo v dveh vojnah kolikor-toliko obrabljeno, se zamenja z novim, z brzostrelnimi puškami se oboroži tudi tretji poziv, za izobrazbo podčastnikov se pa osnuje več strokovnih šol, v kolikor že niso osnovane. Delalo se bo neprestano in vztrajno, kakor se je delalo zadnja leta in Srbija bo, oprta na močno svojo armado, lahko brez skrbi zrla v bodočnost.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Slovenska sokolska zveza.

S tem se naznanja vsemu članstvu iz mesta in z dežele, da otvorimo svojo sokolsko čitalnico v Zvezni sobi v »Nar. domu« (I. nadstr.), ki bo odprta pričesni s prihodnjim torkom dne

11. t. m. vsak torek od 7.—1/2 9. zvečer.

Na razpolago bodo vsi slovenski kakor tudi vsi slovanski strokovni-sokolski listi. Na zdar!

Predsedstvo S. S. Z.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Hotel Kosič, Trst, ul. Corradori št. 15, oddaljen 2 minuti od južnega kolodvora. Podpisani se vljudo priporočam slovenskim gostom, da se poslužijo za prenočišče mojega hotela, kjer jim je na razpolago več sob po jako nizki ceni. Svoji k svojim! Za obilen obisk se priporoča Hinko Kosič.

Išče se kuharica, ki bi oskrbovala troje otrok, ki hodijo v šolo, ter vodila malo obrt. Znati mora pisati in računati. Plača po dogovoru, nastop lahko takoj. Ponudbe naj se pošljejo na »Kuharica«, Novomesto, poste restante. 1101-4

Modistinja

MINKA HORVAT

Liubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Vedno

= najnovejše

klobuke, cilindre, čepice, kravate, srajce, ovratnike, žepne robce, rokavice, nogavice, normalno trikot perilo prof. Jäger in dr., dežnike, galoše, palice itd.

Specialna, modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. Kette

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Doktor M. Gallatia

zopet ordinira.

Zganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ulici Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenj. občinstvu.

Išče se

agenta

za razprodajo vrednostnih papirjev občnega kredita, državne loterije za plačevanje na obroke; pogoji ugodni. — Ponudbe v italijanščini in slovenščini na glavno zastopstvo (Rappresentanza Generale), Trst, ul. Commerciale št. 11, I. nadstropje. (Evgenij Bucchetti).

Meso dobro in poceni.

Prihranite si lahko denar, ako naročite meso pri meni. Razpošiljam dnevno po pošti sveže prima goveje, telečje in kostrunovo meso v zavitkih po 5 kg, prima za K 4-80, fino stegno K 5-40 po povzetju. Jamčim za svež in zdrav. Postrežba solidna. — S. Trojanovits, Marm. Berezna Nr. 27. Bz. Huszt.

Popolni šivalni stroj je le

„Singerjev“

Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4,

Kranj, Glavni trg 119, Novomesto, lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Nič več : : : : draginje!

Vsako sredo in soboto se prodajajo ostanki različnega blaga za obleke in perilo skoro polovico ceneje kakor v celih kosih pri tyrdki

„Hermes“

brata Wokač

Šelenbugova ulica št. 5.

v prvem nadstropju

— (nasproti glavne pošte). —

Zimsko perilo

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dolenice, rokavice, gamaše, hožuhovinaste čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebuhogrelce, žilogrelce in druge predmete za gospode

priporoča modna trgovina za gospode:

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

100.000 ur!

Radi balkanske vojne sem primoran prodati 100.000 kosov imit. srebrnih ur z izvrstnim Anker-Rem. kolesjem, tekmo na rublinih, ki so bile namenjene za Turčijo, za čudovito nizko ceno, 1 kos 3 K, 2 kosa 5 K 80 v, 5 kosov 14 K, 10 kosov 27 K. Naj nihče ne zamudi pri tej ugodni priliki si nabaviti uro skoraj zastoj. Naročite takoj, ker bodo v kratkem razprodane. 3letna pismena garancija. — Pošilja po poštenu povzetju pošiljalnica ur

:: S. LUSTIG, Novi Sandez 6-76. ::

Damski paletoji

v vsakovrstnih barvah, 130 cm dolgi, najmodernejših fason od K 14— naprej.

= Raglani za gospode =

najboljše izdeljave od K 20— naprej.

Paletoji za deklice in dečke

najnovejših vzorcev od K 10— naprej.

Največjo zalogo konfekcije za dame, deklice in gospode po priznanih nizkih cenah priporoča

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Št. 23.761.

Razpis

raznih ustanov za dekleško balo in za reveže.

Mestni magistrat ima za tekoče leto podeliti sledeče ustanove:

1. Janeza Krstnika Bernardinija ustanova v znesku . . . K 230—
2. Janeza Jakoba Schillinga ustanova v znesku 250—
3. Jurija Tollmainerja ustanova v znesku 250—
4. Janeza Jošta Weberja ustanova v znesku 230—
- Do ustanov pod 1.—4. imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile ter so uboge in poštenega slovesa.
5. Miklavža Janeza Kraschkoviza ustanova v znesku . . . K 128—
- Do te ustanove imajo letos pravico revne meščanske, kmečke, rokodelske ali dninarske hčere iz šentpeterske fare, katere so se letos omožile.
6. Antona Jakoba Fanzoi-ja ustanova v znesku K 128—
- Do te ustanove imajo pravico poštena dekleta meščanskega ali tudi preprostejšega stanu, katere so ubožna in so se letos omožile.
7. Josipa Feliksa Sinna ustanova v znesku K 96—
- Do te ustanove, ki jo je deliti, imata pravico dve izmed najrevnejših ljubljanskih deklet.
8. Mihe Pakiča ustanova v znesku K 244—
- Do te ustanove imajo pravico uložni ljubljanski meščani obrtniškega stanu in njih vdove.
9. Janeza Kovazha ustanova v znesku K 302—
- Ta ustanova gre na 4 enake dele, do katerih imajo pravico 4 v revščini v Ljubljani živeči rodbinski očetje ali vdovene rodbinske matere, ki so brez lastne krivde v ubožstvu, so katoliške vere, neoporeklega slovesa in imajo rediti nepreskrbljene otroke.
10. Marije Kosmatscheve ustanova v znesku K 204—
- Do te ustanove imajo pravico nepremorne uradniške sirote ženskega spola, ki so ljubljankinje in poštenega vedenja.
11. Helene Valentinove ustanova v znesku K 168—
- To ustanovo ima mestni magistrat razdeliti med osirotele in zapuščene otroke, ki bivajo v franciškanski fari in ki niso še 15 let stari.
12. Ustanova neimenovanega dobrotnika za onemogle K 100—
- posle v znesku K 100—
- Do te ustanove imajo pravico 4 revni, delanezmogljivi posli, ki so zvesto služili in so neomadeževanega slovesa, vsak na četrto ustanovo.

Koleka proste prošnje za eno ali drugo izmed teh ustanov je vlagati do vstete 1. decembra t. l. pri vložnem zapisniku mestnega magistrata.

Kdor prosi obenem za več ustanov, mora vložiti tudi več prošenj, a v vsaki tudi povedati, za katere druge ustanove je obenem prosil. Le prošnja za ustanove pod 1.—4. je lahko enotna.

V vsaki prošnji je navesti okoliščine, ki dokazujejo prosilčevu ubožstvo in jim po potrebi priložiti dokazila, da je prosilec do dotične ustanove v smislu tega razpisa upravičen. Kdor vloži obenem več prošenj, se lahko v ostalih sklicuje na podatke in dokazila ene prošnje.

Na prošnje, ki ntmajo točnih navedb ali dokazov o prosilčevi upravičenosti, se ne bo oziralo.

Na vsaki prošnji mora biti tudi natanko označeno prosilčevu stanovanje.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. novembra 1913.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432-56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77.

v zajemno zavarovalna banka v Pragi.

„SLAVIJA“

Vsa pojasnila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zadržajte prospekta.